

## Svarīgi norādījumi

Tā iemesla dēļ, lai tiktu nodrošināta teksta labāka izlasīšana mēs atsakamies katrā no gadījumiem no sieviešu un vīriešu dzimtes formas izmantošanas. Tādā apmērā, kādā tiek izmantotas vidējās vai arī vīriešu dzimtes apzīmējumi, ir ar tiem domātas kā sieviešu tā arī vīriešu dzimuma personas.

Uzrādot faktus, attiecībā uz kuriem ir jāmeklē pierādījumi, Jūs variet iesniegt tiesā pieprasījumu tālāku liecinieku, lietišķu vai arī citu lietišķo pierādījumu atrašanai. Lieciniekus un lietišķus, kuru nopratināšanu Jūs vēlaties, Jūs arī variet sev atvest līdz uz galveno tiesas sēdi; bet tikai tādā gadījumā Jums ir **nekavējoties** jāpaziņo tiesai to uzvārdi un vārdi un dzīves vietas pieraksti.

Drošības kontroles var aizkavēt ieeju tiesas telpās. Lūdzu, ņemiet to vērā laika plānošanā.

Ieiet bez šķēršļiem visās tiesas telpās ne vienmēr ir iespējams. Ja Jums ir nepieciešama ieeja bez šķēršļiem, lūdzu, apvaicajieties pirms tiesas sēdes par ieejas iespējām.

Tādā gadījumā, ja Jums nav nepieciešamo materiālo līdzekļu lai apmaksātu Jūsu ie- un aizceļošanu, pastāv tāda iespēja, ka uz iesnieguma pamata var tikt iegūta iepriekš izmaksāta avansa formā Jums nepieciešamo ceļojuma izdevumu apmaksa. Kopā ar iesniegumu ir uzrādāmas izziņas (piem. izziņa par algas, pensijas, sociālās palīdzības, bezdarbnieku pabalsta apmēru), kuras attēlo Jūsu saimniecisko situāciju, un ir jānorāda, cik personas no Jūsu ienākumiem tiek uzturētas.

Regulāri tiek atvēlēti līdzekļi braukšanas biļeješu formā sabiedrisko transporta līdzekļu personu pārvadāšanai 2. klases vagonos. Jau minēto līdzekļu izmakasa tiek veikta tikai izņēmuma gadījumos.

Iesniegumu ceļojuma līdzekļu atmaksai Jūs variet iesniegt vēstules formulāra galvas daļā uzrādītājā tiesas instancē, īpaši steidzīgos gadījumos arī tiesas instances, kura atbilstoši Jūsu dzīves vietai ir atbildīga par lietas apstrādi, dienesta vietā. Lūdzam iesniegt iesniegumu nekavējoties pēc dotā uzaicinājuma saņemšanas.

### Norādījumi cietušajiem un/vai blakus prasības iesniedzējiem:

1. Ja lieta attiecas uz cietušo, tad, iesniedzot attiecīgu lūgumu, cietušajam tiek paziņots par tiesvedības beigām, kā arī sniegta informācija par galvenās tiesas sēdes vietu un datumu, tāpat arī sniegta informācija par to, kāda apsūdzība ir izvirzīta nodarījuma izdarītājam, kā arī paziņots tiesas nolēmums. Cietušie var pieprasīt informāciju par to, vai notiesātajam ir noteikts aizliegums nesazināties un netikties ar cietušo. Ja cietušais nepārvalda vācu valodu, uz cietušā lūgumu informāciju par galvenās tiesas sēdes vietu un datumu tiesa var paziņot cietušajam saprotamā valodā.

Pēc cietušā lūguma tiesa viņu informē par to, vai ir izdots rīkojums par to, ka aizdomās turētajam vai notiesātajam tiek piemērotas ar brīvības atņemšanu saistītas sankcijas, vai arī izbeigta šādu sankciju piemērošana, tāpat par to, ka notiesātajam pirmoreiz, vai arī atkārtoti tiek piešķirti soda izpildes atvieglojumi vai arī atvaļinājums, tiesa sniedz šo informāciju, ja cietušā intereses ir pietiekami pamatotas un attiecīgās personas aizsardzības vērtās intereses nav svarīgākas (Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 406.d pants). Likumā paredzētajos izņēmuma gadījumos cietušajam savas intereses nav jāpamato, jo viņam ir tiesības saņemt šādu informāciju. Pēc cietušā lūguma viņam

paziņo, ka aizdomās turētais vai notiesātais ir izvairījies no brīvības atņemšanas soda izpildes, kā arī sniedz informāciju par pasākumiem, kādi šajā gadījumā ir veikti cietušā aizsardzībai.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka iepriekš minēto informāciju Jūs varat arī nesaņemt, ja Jūs neuzturaties dzīvesvietā, kuras adrese ir paziņota tiesai.

Ja cietušais ir izvēlējis par savu aizstāvi tiesā advokātu, ja tiesa cietušajam ir piesaistījusi advokātu pēc savas izvēles vai, ja cietušo tiesā pārstāv advokāts, tad iepriekš minēto informāciju tiesa ziņo šīm personām.

2. Ja cietušais pamato savas intereses, tad viņam ir tiesības ar advokāta starpniecību iepazīties ar lietas materiāliem, vai iegūt noteiktu dokumentu norakstus, kas ietverti lietas materiālos, tāpat aplūkot tiesas glabājumā esošus pierādījumus, ja aizdomās turētās personas vai citu personu aizsardzības vērtās intereses nav svarīgākas (Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 406.e pants).
3. Cietušajam ir tiesības uz sava rēķina izmantot advokāta pakalpojumus, kurš kopā ar cietušo piedalās pratināšanā un advokāts drīkst izmantot noteiktas cietušajam pienākošas tiesības.

Ja cietušais iesniedz attiecīgu lūgumu, sniedzot liecību tiesā, liecības sniegšanā var piedalīties arī cietušā uzticības persona, izņemot gadījumu, ja tas rada draudus izmeklēšanas mērķim (Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 406.f pants).

4. Saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 395. pantu, personas, kurām ir tiesības celt civilprasības, nepaziņojot par saistību ar attiecīgo krimināllietu, var izmantot advokāta pakalpojumus arī pirms prokuratūra ceļ prasību šajā krimināllietā, arī šos civilprasītājus var pārstāvēt advokāts. Šīm personām ir tiesības piedalīties galvenajā tiesas sēdē, šādas tiesības tāpat ir gadījumos, ja šīs personas ir jānopratina kā liecinieki. Arī personas ar tiesībām celt civilprasības, drīkst piedalīties galvenajā tiesas sēdē.
5. **Cietušo tiesības ārpus kriminālprocesa ietvariem (Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 406.j pants):**

a) Ja cietušais saistībā ar noziedzīgo nodarījumu ir tiesīgs celt prasījumu saistībā ar īpašuma tiesību normām, cietušais var izvirzīt šo prasījumu kriminālprocesā pret aizdomās turēto personu saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 403. – 406.c pantu un Likuma par nepilngadīgo lietu tiesām (*Jugendgerichtsgesetz, JGG*) 81. pantu, ja šis prasījums ir piekritīgs attiecīgajai tiesai un nav vēl izvirzīts civilprocesā. Attiecīgu pieteikumu var iesniegt tiesā rakstiski vai arī mutiski tiesas kancelejā, kancelejas darbinieks to noformē protokola veidā, prasījumu var pieteikt arī mutiski galvenās tiesas sēdes laikā, pirms ir sākušās tiesas debates. Pieteikumā jānorāda prasījuma tiesību pamats un prasījuma priekšmets, kā arī jāmin pierādījumi. Ja cietušais iesniedz attiecīgu lūgumu, viņam tiek sniegts finansiāls atbalsts advokāta pakalpojumu izmaksu segšanai.

b) Cietušais var saskaņā ar

- Likumu par aizsardzību pret vardarbību (*Gewaltschutzgesetz*) pieprasīt izdot rīkojumus pret aizdomās turēto,
- Likumu par zaudējumu atlīdzināšanu cietušajiem (*Opferentschädigungsgesetz*) izvirzīt prasījumu par nodrošināšanu un
- valsts vai federālo zemju administratīvo tiesību normām izvirzīt prasījumus par kaitējuma kompensāciju.

- c) Cietušais tāpat var saņemt šādu atbalstu un palīdzību no iestādēm, kas sniedz atbalstu noziedzīgos nodarījumos cietušām personām:
- konsultācijas,
  - palīdzību apmešanās vietas meklējumos vai iespēju apmesties sociālā iestādē, kur tiek nodrošināta aizsardzība vai
  - ārstniecisku pakalpojumu piedāvājumus, piemēram, ārsta vai psiholoģisko palīdzību vai citu pakalpojumu piedāvājumus psiholoģijas un sociālā jomā.

6. **Cietušā tiesības kriminālprocesa ietvaros (Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 406.i pants):**

- a) Saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 395., 396. pantu vai Likuma par nepilngadīgo lietu tiesām 80. panta 3. daļu, cietušais var pievienoties tiesas izvirzītajai apsūdzībai kā civilprasītājs un
- saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 397.a pantu lūgt norīkot viņam advokātu vai arī piešķirt finansiālu atbalstu tiesas izdevumu segšanai un
  - saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 397. panta 3. daļu un Konstitutīvā likuma par tiesu varu (*Gerichtsverfassungsgesetz, GVG*) 185. un 187. pantu lūgt nodrošināt kriminālprocesa laikā tulka/tulkotāja pakalpojumus.
- b) Cietušajam tāpat ir šādas tiesības:
- viņš var izvirzīt kriminālprocesā prasījumus saistībā ar īpašuma tiesību normām saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 403. - 406.c pantu un Likuma par nepilngadīgo lietu tiesām 81. pantu,
  - ja prokuratūra un tiesa cietušo pratina liecinieka statusā, cietušais var izvirzīt prasījumus par izdevumu atlīdzināšanu saskaņā ar Tiesu atlīdzības un kompensāciju likumu,
  - saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 155.a pantu viņš var vienoties par kaitējuma kompensāciju, noslēdzot mierizlīgumu nodarījuma izdarītāja un cietušā attiecību ietvaros, kā arī
  - saskaņā ar Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 158. pantu cietušais var iesniegt paziņojumu par noziedzīgu nodarījumu vai iesniegt sūdzību kā cietušais.

Civilprasītāji, kuru prasības tiesa ir atzinusi par pieļaujāmām, ja pastāv Vācijas Kriminālprocesa kodeksa 397.a pantā paredzētie nosacījumi, saistībā ar civilprasību var lūgt tiesu piesaistīt viņiem advokātu.

Cietušajiem ir nodrošināta iespēja saņemt atbalstu un palīdzību no cietušo aizsardzības iestādēm. Šīs iestādes sniedz arī informāciju par psihologa palīdzību un sociālo atbalstu tiesas procesa laikā.

7. Lejassaksijas federālajā zemē (*Niedersachsen*) palīdzības sniegšanai noziedzīgos nodarījumos cietušajiem u.c. cita veida cietušajiem cita starpā ir izveidoti fonda *Opferhilfe Niedersachsen* biroji palīdzības sniegšanai (*Opferhilfebüro*).

Biroji palīdzības sniegšanai cietušajiem piedāvā šādus pakalpojumus: psihiski-sociālo aprūpi un konsultācijas, šie biroji palīdz atrast cita veida palīdzības un konsultāciju piedāvājumus, pavada cietušos uz tiesu, citām iestādēm, advokāta un ārsta apmeklējumu laikā, kā arī palīdz uzrakstīt iesniegumus. Cietušie saņem arī informāciju par finansiāla atbalsta iespējām un savām tiesībām.

Biroji palīdzības sniegšanai cietušajiem ir šādās pilsētās:

*Aurich, Braunschweig, Bückeburg, Göttingen, Hannover, Hildesheim, Lüneburg, Oldenburg, Osnabrück, Stade un Verden.* Jūsu dzīvesvietas tuvumā esošā biroja adresi,

kontaktpersonu un darba laiku Jūs atradīsiet šajā adresē [www.opferhilfe.niedersachsen.de](http://www.opferhilfe.niedersachsen.de).

Fondam *Opferhilfe Niedersachsen* ir cieša sadarbība ir biedrības WEISSER RING e.V. ([www.weißer-ring.de](http://www.weißer-ring.de)) biroju Lejassaksijas federālajā zemē (*Landesbüro Niedersachsen*). Arī reģionos darbojas daudzas citas iestādes, kas sniedz palīdzību cietušajiem.

8. Sīkāku informāciju Jūs varat atrast arī Federālās tieslietu ministrijas izdotajā īpašajā brošūrā (*Opferfibel*), lejupielādējot to Interneta vietnē <http://www.bmiv.de/opferschutz>.
9. Visa kriminālprocesa laikā cietušais var pieprasīt tulka pakalpojumus, ja cietušais nepārvalda vācu valodu un ja viņam ir dzirdes vai runas traucējumi. Cietušais var pieprasīt arī rīkojumu par brīvības atņemšanas sodu, apsūdzību, rīkojumu par sodu un spriedumu, kas vēl nav stājušies spēkā, rakstiskus tulkojumus.